

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi se računajo po pogodu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Proti privilegiju!

V.

Jeden glavnih argumentov, ki naj bi podpiral zahtevo Nemcev po uzakonjenju nemščine kakor državnega jezika, je — armada. Po potrebah vojske naj bi se uravnavala vsa notranja politika države, v imenu vojske naj bi državna uprava zatirala večino prebivalstva, iz ozirov na vojsko naj bi se duševne sile narodov koval v okove in naj bi se isti ovirali v njih kulturnem, narodnem in političnem razvijanju. Kako absurdna, kako krivična, kako tiranska je taka zahteva! Kako se tu mešajo pojmi! Resolucija »Avstrijskega narodnostnega kluba« povdarja povsem umestno, kako zgrešeno je, ako Nemci hočejo vzbujati domnevanje, kakor da je država isto kakor vojska in da je oni, ki noče dati vojski potrebne — kakor trdijo oni — skupnega jezika, tudi sovražnik države! Jezik vojske je nekaj za-se, posredovalni jezik med državnima polovicama zopet nekaj za-se!

Stvar je vendar jasna. Vojska je skupna in čim je tako, nam pravi najjednostavnejša logika, da so potrebe vojske iste v tej in oni polovici cesarstva. Če torej nemški jezik v vojski zahteva neizogibno, da mora biti v Avstriji državni jezik nemški, potem ne more logika dovoliti nobene koncesije in ona zahteva isto: da tudi na Ogerskem mora biti nemščina državni jezik!! Aut — aut! Če pa menijo, da tista »državna potreba«, izvirajoča iz potrebe vojske, more delati na Ogerskem izjeme, in ako menijo, da za vojsko ni nobene nevarnosti, ako se na Ogerskem ta potreba ne upošteva, potem mora biti zaključek jedino le-ta: da te potrebe ni!!

Dokazano je torej na evidenten način, da sklicevanje Nemcev na potrebo vojske, oziroma zahteva njihova, da iz ozirov na vojsko mora biti v Avstriji nemščina državni jezik, ne velja nikakor, tudi ko bi bilo dokazano, da naša vojska ne more obstati brez nemškega armadnega jezika in da razpade jutri, ako ne bo nemščina armadni jezik. Pa tudi to poslednje ni res! Proti temu govorijo vsa praksa, vse vsakdanje življenje. Praksa in korist vojske same zahtevata, da tudi uprava vojske računa z narodnimi razmerami.

PODLISTEK

Zvezda spoznanja.

Slika s Pomjansčine. — Piše: Slavoljub Podslapinsky

Na trgu so že čakali Anjeleto, Tone in Matija. Kraševce in Čič sta poklicala takoj Anjeleta k sebi in mu rekla:

— Vanič nama je pravil, da potrebuješ petsto goldinarjev. Hodi z nama v posojilnico, tam jih dobimo takoj.

Anjeleto je stopal mehaniški in sam ni vedel, kako mu je. Mislil je, da sanja...

Odborniki posojilnice so že poznali Kraševca in Čiča, zato so ju sprejeli jako prijazno.

Kraševce je takoj razložil namen prihoda.

— Tako torej — je rekel načelnik — ta mož potrebuje petsto goldinarjev in vi dva sta poroka. Ni res?

— Da!

— Dobro! Mi tega moža seveda ne poznamo. A poznamo vaju dva, takim možem pa smo pripravljeni vsikdar ustreči. Kaj ne da?

Se slednjim vprašanjem se je načelnik obrnil do navzočih odbornikov, kateri so seveda pritrdili.

Napravili so dolžno pismo, podpisali in Anjeleto je dobil petsto goldinarjev in je z denarjem takoj hitel k trgovcu R.

Praksa je taka — in temu ne prigovarja noben Slovan — da se vojaške oblasti med seboj in v obče vanju z drugimi civilnimi oblastmi poslužujejo nemškega jezika. Ali iz te prakse ne izhaja še, da je nemščina armadni jezik sploh. Tudi v vojski morajo govoriti ljudem v njih materinem jeziku, kakor jil. hočejo učiti!! Polkovni jeziki, fakt, da se tudi častniki morajo učiti jezika svojih podložnih, je najboljši dokaz, da nemščina tudi armadni jezik ni!! Nemščina je le posredovalni jezik med vojaškimi oblastmi, armadni jezik pa ni!

Te potrebe torej ni. Narobe: narodnostni odnosi v Avstriji izključujejo tak jezik! Naj le podamo jeden izgled iz praktičnega življenja. Vzemimo kontrolne shode, ki so baš v minolem času provzročali toliko viharjev. Tudi glede kontrolnih shodov so kričale nemške novine, kako da jednotnost in disciplina vojske zahtevata, da se varuje nemščina kakor armadni jezik. Ali kako je stvar v praksi?! Praksa govori, da vsa ta potreba se na kontrolnih shodih ne razteza dalje, nego do tistega proslulega — »hier«!! Onkraj tega »hier« že stopajo v veljavo polkovni jeziki, to je: materini jezik vojakov!! Ako hočejo, da kontrolni shodi dosežajo svoj namen, morajo častniki z neumščimi vojaki govoriti v nenemškem jeziku.

Ali, kako je še le v resnih slučajih, takrat, ko je vojska pozvana, da vrši svojo dolžnost v obrambo domovine?! Mar bo tedaj častnik govoril vojaku v nemškem jeziku, mar bo tako nespameten, da ga bo hotel navdušiti z besedo, katere vojak ne ume?! Ne, ne, takrat bo klical kranjskim fantom: Fantje, korajžo, naprej! in godba bo morda svirala naš »Naprej!« A glavna naloga vojske je morda ta, da se pripravlja na take resne dogodke; da se usposobi, da more v časih nevarnosti vršiti svojo dolžnost do domovine. Ne pa, da bi v mirnih časih dajala argumente za nemške pretenzije, da bi diktirala način uredbe države in bi narodom, ki jej dajajo bojevnike, odmerjala, oziroma kratila državljanska in vzlasti narodna prava. Dokler ne bo imela Avstrija — in tega ne bo imela nikoli — nemške armade, dokler se bodo nje vojaki po veliki večini rekrutirali iz slovanskih hiš

Lahko si mislimo, kako je R. gledal začuden, ko mu je Anjeleto naštel na mizo pet stotakov, zahtevaje od njega pobotnico. In kdo bi se tudi ne čudil? Komaj pred eno uro je bil pri njem in ga prosil; naj še potrpi, a zdaj mu našteva na mizo pet stotakov!

— Kako je to mogoče Anjeleto? Kje ste dobil denar?

— Ko ste zahteval, da vam imam svoj dolg plačati, niste nič vprašali, kje naj dobim denar in mi tudi niste povedali, kje naj ga iščem. Sploh pa menim, da zadostuje, če vam plačam, kar sem dolžan. Druzega menda ne treba.

— Dobro, dobro. Ali da veste Anjeleto, za denar se še ni mudilo. Jaz sem se hotel samo malo pošaliti. Tožil bi pa vas ne bil.

— Je že prav, gospod. Če ste se vi šalili, se pa nisem jaz. Tukaj je denar in prosim, da mi napravite pobotnico.

Ko je R. videl, da tu ni več šale, vzel je denar in napravil pobotnico...

Ko je pa Anjeleto odšel, ubijal si je R. glavo, kje je oni dobil denar...

— Ha, že vemo, kje smo, siknil je mej zobmi: vražja banka »Slavija«!

XI.

Osi dan, ko so bili v Kopru: Čič in njegov sin Vanič, Kraševce, Menigov Tone, Santolov Matija in Anjeleto, bil je tam tudi

in koč, dokler jej bodo slovanske matere dajale veliko večino bojnikov in varuhov nje državne integritete, dokler bodo slovanska prsa poklicana, da gradijo barikade v obrambo skupne domovine, so vsi poskusi, da bi v imenu vojske zahtevali spolnjenje nemških pretenzij, zločin na koristi vojske in dosledno države.

Kajti, ako bi v večini vojakov vzbujali domnevanje, da je v vojaški službi ponižana njegova narodnost, da je njegova narodnost zapostavljena tudi tedaj, ko plačuje najtežji davek: od kod naj bi prihajala ona ljubezen in oni duh, katerega ne more pogrešati nobena vojska, pa naj bo preskrbljena z milijoni pušk in topov!

Dokazali smo torej, da v imenu vojske ni smeti zahtevati nemškega državnega jezika, tudi ko bi nemščina bila res armadni jezik; ali podali smo tudi nadaljnji dokaz, kako da vsakdanja potreba vojske, izhajajoča iz faktičnih narodnostnih razmer, kako da vitalni interes vojske in nje glavni vzvišeni namen obrambe domovine v časih nevarnosti ne le da ne zahtevata nemščine kakor splošnega jezika, ampak ga celo izključujeta apodiktčno.

Politični pregled.

TRST, 10. julija 1900.

K položaju. Jeden slovanski poslanec izvaja v »Information«, da Slovani se morejo postaviti jedino le na stališče člena 19. državnih temeljnih zakonov. V teh izvajanjih dokazuje slovanski poslanec, da jedina pot, po kateri moremo kaj doseči, je pot vladnih naredeb. Vlada da ima brezpogojno pravico, da na podlagi tega §. izdaja izvrševalne naredeb. Po tej poti da je tudi Galicija prišla do svojih pravic. Obžaluje torej, da so se Čehi dali zavesti v to, da so privolili, naj bi državni zbor rešil jezikovno vprašanje, a samo za Češko in Moravsko. S tem da so druge Slovane pustili na cedilu. Ali že prepri, ki so navstali radi kompetence, še predno je parlament sploh pričel razpravljati o tem vprašanju, pričajo, da po tej poti ne moremo doseči ničesar in da so le vladne naredeb pot, ki vodi do uspehov.

neki naš znanec, na katerega bi bili skoro pozabili, čeprav je on ena najvažnejših oseb naše povesti. Bil je namreč oni dan po opravih v Kopru tudi stari Santol, oče Matijeve.

Ko je opravil svoje posle, poiskal si je gostilnico, kjer se je navadno ustavljal, da dobi kaj za kosilo in spi je merico vina. Slučajno je našel v istej gostilni tudi Čiča, Kraševca in Anjeleta. Slednji je ravno pripovedoval, kako začuden je bil R., ko mu je naštel denar na mizo. Ob enem je povedal ves svoj razgovor s tistim trgovcem.

— Ha, je rekel Kraševce, ko je Anjeleto zaključil svoje pripovedanje, ali nisem rekel, da je bila to le italijanska zvijača? Menili so za gotovo, da ne dobiš denarja; zato so te hoteli še bolj dobiti v svoje kremplje in prikleniti na-se, tako, da boš moral še bolj delati za njihove, nam vsem pogubne namene. A to pot jim je spodletelo, hvala Bogu!

— Ne morem vama povedati, kako sem vama hvaležen. Želim samo, da bi se mi kedaj priponudila prilika, da to svojo hvaležnost dokažem v dejanju. Ne morem povedati, koliko laglje mi je! Zdi se mi, kakor bi mi se bilo odvalilo neko breme, ki me je tlačilo poprej liki mora. Vem sicer, da sem še vedno dolžan, ali dolžan sem svojim ljudem....

— Dobro, dobro, je rekel na to Čič, a glej,

Ako pa hočemo vlado prisiliti, da izda ugodne naredeb, moramo biti jedini med sabo. Zato predlaga naš poslanec, naj bi se sešli voditelji vseh slovanskih narodov od to- in onostran Litve, ki naj bi formulirali svoje zahteve in se sporazumeli glede taktike.

K tem izvajanjem le par kratkih opazk. Pot vladnih naredeb bi bila res najboljša in najkrajša, ako, ako bi ne bil vmes mal — ako. Ako bi vedeli namreč, da bomo imeli vedno le take vlade, ki bodo hotele, da se jezikovno vprašanje pravično uravna. Ali kje je taka garancija? Baš Čehi so poskusili, kako lahko jedna vlada daje, druga pa zopet jemlje. Kar je ustvarjeno po vladnih naredbah, nima stalnosti in je torej dvomljive vrednosti. — Nadalje se spominjamo, da se je od mnogih (in tudi slovanskih) strani očitano Čehom baš to, ker so z obstrukcijo preprečili, da jezikovni načrti Körberjevi niso v parlamentu prišli v razpravo!!

Kdo ima torej prav: ali oni, ki je za naredeb, ali oni, ki je za rešenje v parlamentu? Je pač konfuzija v pojmi in nazorih in v hotenju! Poziv na sestanek zastopnikov vseh slovanskih plemen je lep in hvalevreden. Samo zdi se nam, da je to nekako čuden način vabljenja. Čehi so prvo avstrijsko slovansko plemo in si brez njih pravečanja skoro ne moremo misliti v resnici slovanske in resne akcije. Je-li pa umestno, da jih vabimo le z očitani in rekriminacijami? In je-li previdno to tudi z ozirom na zvezo naših poslancev s češkimi veleposestniki?! Ravno sedaj poroča »Moravska Orli« — z ozirom na shod čeških veleposestnikov, ki se je vršil nedavno temu —, da je shod porušil vse nade onim, ki so menili, da bi se plemstvo pod gotovimi pogoji hotelo ločiti od čeških poslancev. Češko plemstvo da hoče vztrajati v borbi za prava češkega naroda!! Zvezo, ki so jo sklenili naši poslanci s češkimi veleposestniki, smo pozdravili tudi mi z zadovoljstvom, ker se nam zdi od velikih koristi, da je naša delegacija našla v sedanjih konfuzijah trdno točko, na katero se je mogla opreti. Ravno zato pa moramo obžalovati, da nekateri naši poslanci — kakor je storil nedavno tudi gospod Veneajz — se svojimi napadi na Čeha nekako silijo češko plemstvo v čudno situacijo. To plemstvo ima sedaj dva zaveznika:

da si boš prizadeval, da dolg tudi paplašaš. Ako ostane veran sin svojega naroda in boš dobro gospodaril, da ti bo mogoče poplačati dolg, pokažeš s tem, da si vreden zaupanja in pomoči, ki sva ti jo skazala. Druge hvaležnosti pa ne potrebujeva.

— Da, tako je, je pritrdil Kraševce.

Tu je vstopil stari Santol.

Vsi so ga pozdravili in mu priponudili čaše, rekoč:

— Pijte kompare Santol

Santol je pil iz vsake priponudene mu kupice in je prišel k Čiču.

Naročil si je najprvo jedi in pijače, a potem je začel pogovor. Govorili so o povsem navadnih stvareh....

Kar so prišli in se pridružili prejšnji družbi se Čičev Vanič, Santolov Matija in Menigov Tone.

Razgovor je postal zdaj še živahnejši. Vino je razgrelo polagoma živce.

Naše slovansko ljudstvo je v obče preveč lahkomisljeno, a osobito velja to še o našem ljudstvu na Koperščini. Ko so prišli ti naši ljudje v gostilno, se kar ne morejo ločiti od sladke kapljice. Taki so bili tudi naši znanci. Postajali so vedno veselejši in pozabljali so na vse skrbi.

Govorili so to in ono, a kmalu je prišla na vrsto tudi politika....

(Zvršetek pride.)

nas in Čehi! Z nami je zvezano tudi formalno, s Čeli pa s tisočimi vezmi skupnih interesov. Ali bi moglo ostati zaveznik obema, ako se pota Čehov in Jugoslovancov ločijo? Postavljeno pred alternativo, bi se gotovo — na tem ni dvombe — Čehom — ne zameralo! Kje bi potem naši iskali jednako vrednega nadomestila? Pri nemških konservativcih? Pri Poljaki? Mi želimo vso srečo, ali ne moremo verjeti vanjo.

Grozovlada v Kitaju. Današnje vesti so vsaj nekoliko manj grozne in vzbujajo celo nado, da Evropejci v Pekingu vendar še niso poklani. Tuje ki so pribežali na angleško poslanstvo, da se junaški drže. Vrh tega da se bliža odrešenik v kitajskem princu Tsingu, ki je sovražen krutemu uzurpatorju princu Tuanu. Pa tudi nekateri podkralji da so odločno stopili na stran prijateljev Evropejcem.

Tako zvane najnovejša poročila. Ali verjeti jim ni mnogo, ker jih je morda diktirala le zavratnost in navihanost Kitajcev, da bi slepili vevlasti.

Te dni se je govorilo, da tudi Avstrija pošlje dva bataljona v Kitaj. Neko današnje dunajsko poročilo pa zatrja, da ta vest ni osnovana.

Tržaške vesti.

Imenovanje v finančni stroki. Predsedništvo primorskega finančnega ravnateljstva je imenovalo: davčnega kontrolorja Alojzija Nardinija davkarjem v IX. plačilnem razredu; davčna oficijala Rajmunda Godeasa in Kandida pl. Zucca kontrolorjema; kontrolorja Josipa Zaccario davčnim oficijalom; začasnega davčnega oficijala Josipa Štiligoja davčnim kontrolorjem; pristave Hugona Biasiolija, Henrika Rosenkrausa in Oktavijana Marizzo davčnimi oficijali v X. razredu, poslednjega začasno; davčnega vezbenika Josipa Bresausig-a, začasnega davčnega pristava Josipa Polija in davč. vezbenike Viljema Fragiaceoma, Liberata Stuo in Friderika Poniza pristavi v XI. razredu, poslednjega začasno in kancelistom v XI. razredu podčastnika mornarice Rudolfa Cavinija. Izmed 13 oseb samo en Slovenec!

Imenovanja. Poštinski oficijali so imenovani poštini asistenti Henrik Cink, Virgil Fornasaro, Alojzij Matejčič in Bronislav Dusenberga v Trstu, Friderik Trigari v Ptuj, Alojzij Potokar, Ivan Zadnik in Peter Gilly v Ljubljani, Gvidon Pattay v Pazinu, Adolf Kreisel v Kopru, dalje Dragotin Kainz za Ljubljano in Andrej Šumi za Št. Peter.

Taka je njihova morala! Krščansko-socialni »Amico« pravi v svoji številki od 1. julija, da mi bi hoteli dokazati, da pol Trsta je slovenskega. Kaj tacega pa da more verjeti le oni, ki živi na luni. »Kajti vsakdo — tako piše »Avvenire« doslovno —, ki ima oči, da vidi, in ušesa, da posluša, vidi, da naše meščansko življenje je pretežno italijansko, in sliši, da tržaško ljudstvo noče govoriti drugih jezikov, nego le lepo govori Dantejevo. Mi mislimo, da ne treba mnogo govoriti o tem. Treba živeti v Trstu, da spoznamo resnico.«

V istem zmislu piše »Avvenire« od 6. julija: »Pravica in pravičnost zahtevati, da pretežna večina v deželi, v mestu, bodi spoštovana od manjšine tudi v nje narodnem čutstvom. In Trst je za vse, izvzemši norec (mentecatti), italijansko mesto, torej treba spoštovati in priznati njega italijanski značaj. To je pravica: prava pravica kristijanska.«

Tu pripovedujejo torej gospodje v lapidarnem slogu se stališča italijanske nestrpnosti, italijanskega šovinizma. Mi se nočemo pripraviti žnjimi o italijanstvu Trsta. Saj nam kar sapo zapira v oči gled taki drznosti, ki se v dokaz tega italijanstva sklieuje na iste pojave vsakdanjega življenja, kateri po-javi pričajo o nasprotnem, nego trde ti gos-podje.

No, priznajmo gospodom, da je večina v Trstu italijanska. Ali kje je tu krščanska morala, kje je tu nauk Kristove vere, ako zahteva kdo, da manjšina mora molčati, da ne sme dati nobenega znamenja življenja od sebe? Ali je to krščanska morala, ako trdi kdo, da manjšina žali večino, ako — hoče živeti! Kje je tu krščanska morala, ako se kdo jednostavno pridružuje močnejemu in pomaga zatirati šibkejšega? Kristova vera je vera enakosti vseh ljudij in kdor je za to, da večina sme brutalno dušiti manjšino, ta gazi krščansko moralo v blato! Ali kaj naj počemo še le o duhovniku, ki trdi, da manj-

šina žali večino že s tem, ako hoče Boga moliti v svojem jeziku? Ako se večina že po tem čuti užaljeno, je to le erupcija brutalnega, ekseesivnega, nekrščanskega narodnega šovinizma!! In ako katoliški duhovnik zahteva, naj se cerkev uklanja takemu šovinizmu, potem smemo reči, da je takov duhovnik pozabil na svoj poklic, na svojo dolžnost in na nauke one vere, katere oznanovatelj bi moral biti. Gotovo, manjšina je dolžna spoštovati narodni čut večine, ali v isti meri je tudi večina dolžna spoštovati narodni čut manjšine!! Kako pa dela ta večina v Trstu ozirom na narodni čut Slovanov? Koliko narodnega žaljenja, koliko zasramovanja morajo prestajati ti poslednji samo zato, ker nočejo zatajiti svoje krvi! Proti nasilju od strani večine se pa ne gane — tenka vest »krščanskih socialistov« tržaskih, marveč aplaydira temu nasilju in »krščanski socialisti« še donajajo nasilnikom gradiva za napadanje in zasramovanje!!

Pa da bi bili vsaj dosledni ti gospodje! Če so se že postavili na stališče gospodstva večine, če že menijo, da večina sme vse, a manjšina da mora le molčati, kako je to, da se ne spomnijo razmerja v vsej primorski pokrajini? Zakaj ne reklamirajo tudi za to večino pravice gospodarstva? Zakaj so popolnoma veseli, da v Istri manjšina tiranizuje večino? Zakaj so tako navdušeni za istega škofa Flappa, ki je danes stebel italijanske hegemonije v Istri? Zakaj ne govorijo svojim laškim prijateljem po Istri o dolžnosti, ki veže manjšino, da spoštuje večino?!

Menimo, da je dovolj. Zaključimo z varijacijo »Amicovih« besed: kdor ima oči, da vidi, kdor ima ušesa, da posluša, kdor pameti, da lahko sodi, in kdor ima toliko poštenja, da more pravično soditi: ta vidi v bengalični luči, v svitu njih dejanj vso moralo krščanskih socialistov tržaskih, ki ni drugzega nego absolutna negacija krščanskega načela, vere Kristove, torej — najostudnejša nemoralnost!!

Lepo priznanje! Govoré o pismu, ki je je škof pisal bratovščini sv. Cirila in Metoda in v katerem je prosil isto, naj za letos odneha od namere, iti v procesijo z zastavo, povdarja »L' Avvenire«, da se je to pismo pisalo »in seguito al divieto dell' autoriteta politica« — vsled prepovedi politične oblasti.

Hvala na tem lepem priznanju! Kako priznavajo počasi vse, kar trdimo mi!! Mi pa vprašamo vnovič: od kdaj ima politična oblast to pravico, da v cerkvenih stvarih daja ukaze in prepovedi? Škof sam je izrečno izjavil v onem pismu, da ne more prepovedati, in da le prosi; »Avvenire« pa izjavlja, da se je to zgodilo in seguito al divieto dell' autoriteta politica. Samo o nečem drugem, kar izvestne duhovnike tržaške kaže v bengalični luči, »L' Avvenire« molči modro kakor grob, o dejstvu namreč, kako so njegovi zaplečniki letalini na policijo lagatin denuncirali in pozivati politično oblast, naj poseže v delokrog cerkvene oblasti!!

God sv. Cirila in Metoda je praznoval otroški vrtec pri sv. Ivanu najganljiveje. Razume se, da so otročiči proizvajali petje, deklaracije in prizorčke tako lepo, da so navzoče matere kar solzile veselja. Glavna točka pa je bila pogoščenje otrok. Da ste videli ta mala bitja z belo-plavo- in črnolasi glavicami, kako so sedeli pri mizah in željno stekali ročice, zdaj po bonbončku, zdaj po biskuitu in po malinovu, katerega je preskrbela ženska podružnica. Gospa dr. Slavikova pa je podarila izvrstnega domačega pečiva, za kar jej bodi srčna hvala!

Največ pozornosti in veselja pa je zbudil velik jerbash hrušk, dar g. kapelana Zupančiča. Ah, to je bil vrhunec sreče, ko je vsaki dobil po pet debelih hrušk. Da, lepšega iznenađenja ni mogel napraviti blagi gospod nedolžni deci. Bog mu plačaj stotero!

Je-li to potrat? Menimo, da ne! Ravno z malenkostmi se tu pa tam dosežajo velike stvari! V srcu malih otrok se vžiga počasi plamen, ki gotovo ne vgasne nikoli! Mogoče, da ravno spomin na tak dan, kakor je bil v nedeljo, reši v poznejših letih marsikaterega propada in ga ohrani svojemu narodu.

Zavržen ni torej niti vinar, katerega smo položili domovini na altar! Kdor torej ni še storil svoje dolžnosti za Ciril-Metodijski dar, naj tega pa č ne pozabi ali opusti!

Na predvečer godu sv. Cirila in Metoda je bil ves sv. Ivan sijajno razsvetljen. Zlasti pa hiša v kamenolomih nad sv. Ivanom, last

zanega rodoljuba, je kar blestela, in ker nadvladuje ves sv. Ivan, je bilo videti razsvetljavo tudi iz mesta. Lahko rečemo, da je bila razsvetljava malone splošna, kar priča, kako si osvoja sreča ona vzvišena ideja, katero sta anetila sveta brata. Zakaj pa »Piccolo« ni omenil te razsvetljave, zakaj je molčal kakor grob? O da, imponuje jim, kjer se narodna zavest manifestira na tako impozanten način. Čast in hvala Svetovancem!

Tudi Barkovljani so letos na izredno lep način proslavili god sv. Cirila in Metoda. Izvzemši tujce, ki bivajo v Barkovljah, in par prodancev, so se vsi spomnili tega godu razsvetljivi svoje hiše. Le žal, da se to ni zgodilo hkratu na en večer. Ker se je namreč začelo ta god nekako vlačiti po koledarju, ljudstvo ni prav vedelo, kdaj naj proslavi ta god. Jedni so razsvetlili dne 4. t. m., drugi pa še le 6. t. m. Posebno lepo sta bili razsvetljeni rodoljubni hiši gosp. dra. Simona Pertota in pa Andreja Pertota.

Tudi v Rojanu so mnogi razsvetlili hiše. Vsakako bi bilo potrebno, da bi v bodoče podružnice pravdočasno opozorile ljudstvo, kdaj je proslaviti god naših sv. apostolov.

Iz Padrič nam pišejo: Dne 4. julija zvečer, kakor predvečer praznika sv. Cirila Metoda, je tukajšnja cerkevica sv. Cirila in Metoda ter mnogo hiš blestelo v lučih. V nedeljo dne 8. julija ob 10. zjutraj pa je bila v Padriču slovesna sv. maša, pri kateri je pel mešan zbor pevskega društva »Slovan« Laharnerjevo mašo. V nedeljo dne 15. julija bi se imela vršiti takozvana »šagra«, ali mesto iste priredi naše društvo veselico s petjem, igro in plesom, na kateri bodo sodelovala kakor se nam obeta, tudi druga bližnja bratska pevska društva.

Naše društvo je javno napovedalo svojo veselico za dne 15. julija že več nego pred dvema mesecema, torej je za časa opozorilo druga bratska društva. Upamo torej, da to pot ne bo ovir od nobene strani.

Padriškiy.

Razširjenje tržaške luke. Med vlado in tržaško občino so se te dni vršila pogajanja, katerih uspeh je ta, da bo občina prispevala z zneskom okolo 500.000 gld. — k stroškom nove zgradbe, a vlada prične potem s pripravami za nova dela v naši luki. Seveda je do tega še daleč, kajti pred vsem še mora občinski svet odobriti ta izlatek, kakor ga hoče te dni predlagati župan, in potem mora še le vlada odobriti ponudbo občine.

To je že nesramno! Neki tržaški Slovenec je prejel te dni novo razglednico v narodnih barvah, kakor jih je založil gosp. Bonač v Ljubljani. Ali čez razglednico je razlito celo morje — črnina. Razglednica je bila oddana v Središču. Kolikor poznamo mi razmere, je izključeno, da bi se bila tam dogodila ta — lumparija. Ni dvoma torej, da je v Trstu kaka grda duša na ta način dala duška svojemu sovražstvu do našega naroda. Da, da, slavofoštvo med uradničtvom, to je signatura naših razmer!

Tudi oni! Pišejo nam: Navadno se naše manj ali nič zavedne ženske pitajo ena drugo premnogokrat tudi s »ščavami«!

To je sramota, katero nam predbacivajo tudi naši nasprotniki in povsem opravičeno.

Kakor dela naša nezavedna ženska, tako delajo z nami tudi žene in možje drugih narodnosti, da-si so (vsaj oni trde tako) bolj omikani od naših.

Včeraj sem bil v ulici Molin a vento, kjer se nahaja trg starih eunj in druge ničvredne ropotije. Tam je bila neka stara žena že razložila svojo šaro, ko je prišla poleg nje druga, z šlapami obložena ženska. Prva je branila drugi razložiti kramarijo, radi česar se je vnel mej njima sledeči »dvoboj«: Prva: »Ti grda, umazana, lačna laška eiganka, pojdi v Italijo prodajat svojo šaro, tu nas je domačinov dovolj!« Druga: »Kaj morem-li jaz, da sem Italijanka? Sem-li jaz kriva, da moram po svetu iskat kruha?« Prva: »Beži v m.... ti in vsi lačni Italijani! Kaj ho-dite sem, kjer vas ne more nikdo videti!«

Tako in enako sta se dajali, a na zadnje sem izvedel, da sti prva in druga — obe iz Italije!! To sem zapisal našim nezavednim ženam v pouk in svarilo.

Tržaškemu zdravstvenemu uradu na znanje. Od sv. Jakoba nam pišejo: Vem, da je zastoj vse moje pisanje. Saj je o tem predmetu že pisal neki drugi list. In ako-ravno je rečeni list ultra laške barve — ni njega pisanje nič pomoglo. Če se danes oglašamo tudi mi, je to-le znak, da smo v nevarnosti za svoje zdravje!

Iz ulice Giuliani teče popoinoma odkrit

kanal na takozvani Campo Giuliani. Od tu se zliva ta grozni smrad po stopnicah, vodečih v ulico Guardia! Kaj moremo pretrpeti mi, ki stannjemo v ti okolici, more vedeti le oni, ki se je potrudil ogledati si ta, za naše mesto sramotni »kanal«.

Doli imate vse mogoče olupšave, kakor: električni tramvaj, gledališča, sprehajališča itd., tu gori na hribu nas pa pustite sopsti va-se neznosen smrad in to baš sedaj, v mesecu juliju!

To je škandal!

Ako ga poženete skozi vrata, — se vam povrne skozi okno! Pišejo nam: Neki naš rojak se je bil naročil na Buttignonijev list, katerega je plačal za vse leto naprej. Sedaj pa, ko je čital nesramne napade na »Edinost« in na vse, kar je slovenskega, je zapisal na pasico: »Nazaj — se ne sprejme več«.

Drugim upravam bi to zadostovalo, da zaustavijo nadaljnje pošiljanje lista; laški fanatiki pa ne umejo tega, kaj se pravi: »se ne sprejme več«, zato še nadalje pošiljajo dotičniku svoj — gnoj! Vsakikrat pa vdo-bivajo: »nazaj, se ne sprejme več«! Tako naj store vsi Slovani, ki so dosedaj podpirali to skladišče strupenega sovražstva!

»Otrok pod avtomobilom«. Ozirom na notico, priobčeno v našem listu pod tem naslovom, smo prejeli nastopno pojasnilo:

Ko je družba z avtomobilom došla blizu vasi sv. Križ, je vozila v primernem počasnem tempu. Tu je videla na desni strani ceste stati otroka, kjer pa ni bil nikomur na potu, torej tudi avtomobilu ne. Kar naenkrat pa je nekdo poklical otroka in to je bil jedini vzrok vsej nezgodi. Dete se je namreč slepo zapodilo čez cesto in je zadelo ob avtomobil, ki je je vrgel na tla. Ali ker je avtomobil v tem hipu že skoro stal, je bilo dete le malo poškodovano. Ni res torej, da bi bilo dete težko poškodovano, ker tudi ni res, da je prišlo pod kolo. Pomisliti treba le, da avtomobil tehtal 1500 kg. Ako bi bilo šlo kolo čez otroka, danes gotovo niti živ ne bi bil več. V resnici pa je dete — kakor že rečeno — le malo poškodovano. Zlobna laž pa je, da jo je družba kar popihala dalje. Družba se je ustavila in je storila svojo dolžnost, a ker ne bi bila nič koristila se svojo daljno navzočnostjo, se je odpeljala v Sistjan, da od tam pošlje zdravnika v sv. Križ. Na nesrečo pa je bil zdravnik isti dan slučajno v Trstu, zбоk česar je šel k bolnemu otroku še le naslednjega dne. Poročilo v »Edinosti« o tem dogodku je bilo torej pretirano in vsakako tedenejzno pobarvano.

Požar. Včeraj sta se v neki lopi v hiši šte. 29 ulice Sette Fontane užgala les in seno. Gasilec so v pol uri pogasili ogenj.

Pes je ugriznil pismoonošo, 37letnega Antona Čučka iz ulice Boscchetto št. 28, ko je šel včeraj jutro po ulici Barriera veehiza.

Ista nesreča je doletela včeraj jutro 9-letno Lucijo Mahor iz ulice Ferriera št. 7. — Obema so na zdravniški postaji podelili prvo pomoč.

Dražbe premičnin. V sredo dne 11. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Giulia 23, pohištvo; ulica S. Marco 15, pohištvo; ulica Fabio Severo 189/311, pohištvo; na trgu della Legna 10, mobilije nove; ulica Giulia 3 in ulica Farneto 52, železna blagajna, tehtnice, kamenje, pohištvo in oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 16,9, ob 2. uri popoldne 22,9 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762,7 — Danes plima ob 8,54 predp. in ob 7,46 pop.; oseka ob 2,8 predpoludne in ob 2,2 popoldne.

Ciril-Metodov dar. Možki podružnici so došli nastopni darovi: Levičar Ivan 2 K, Zadnik Tomaž 2 K, Volčič Vekoslav 70 st., krčmarica »Andemo de France« 1 K, Česna Vik. 40 st., Stok Matija 40 st., Furlan Veslav jun. 1 K, Furlan Vekoslav senior 3 K, Gombaž S. 2 Zottig Kristina 2 K (v Trstu), Bekar Fran Kozina 2 K, Kospinski Fran kapl. Sežana 2 K, M. L. na K. 5 K, Wiesel Ana Divača 2 K, Jurea Fani, soproga velepost. Postojna 10 K, Kodre župnik sv. Križ 2 K, Ryšlavy župnik Mune 1 K, Bizjak Miha e. kr. ear. ofie. 2 K, Macarol Josip koop. 2 K, dr. Rybář 10 K, Faražič Fran e. kr. pošt. kontr. 2 K, Basaj Ivan 2 K, Falconetti Jos. 2 K, Ransigg Karol 1 K, Lapajne August 1 K, Pellán Jos. 1 K, Rugella Drag. 1 K, Merkel J. 1 K, Klupčavar

Vekoslav 2 K 10 st., Sottler Jakob 3 K (v Trstu) Šaselj M. župnik Šmarje 2 K, Peter- nel Andrej Kanal 4 K, Narobe Iv. župnik Divača 6 K, Čebulan Fran kanonik Opčine 2 K, Zink Andr. župeup. Pomjan 4 K, Turk I. Opatija 1 K 50 st., Kosec Fran župnik Katinara 2 K, gr. Antonija Guštin in Krt Vekoslava nabrali o razprodaji razgled- nic na veselici v Barkovljah na pre- plačilu 4 K. Od teh je daroval gosp. Šone šk. kapelan 2 K.

Skupaj 95 K 10 st.

Prej izkazanih 198 „ 23 „

Skupno 293 K 33 st.

Ladije angleškega in avstrijskega brodoma si sme od danes naprej po 2. uri popoldne vsakdo pogledati.

Vesti iz ostale Primorske.

× V Plominu (okraj Pazinskega) je umrl te dni tamošnji župan Matija Tonetti, po domače Fiorin. Kakor je že po Istri, tako je bilo tudi v Plominu do današnjega dne: ob- čina hrvatska, župan — Italijan. In ker je župan ob enem bogataš, lahko mu je bilo, da je z občinskim aparatom in s svojim denarjem goail ljudi na volišče. Na Tonettijevih ramah je slonela italijanska »stranka« in z njim je tudi ona — o tem smo prepričani — zlezla v grob.

× Iz Lokve nam pišejo: V nedeljo dne 5. t. m. ob 3. uri jutraj je zadela tu- kajšnjega kmetiča Mihaela Svetino huda ne- sreča. Udarila je namreč strela v hlev in je ubila tri lepe krave in eno lepo telico. Ker je ena krav baš imela zleči, je kmet bdel pri kravah. Res prava sreča je, da ni strela tudi njega poškodovala. Le omotilo ga je ne- koliko. Kmet je seveda jako potr in žalo- sten, vzlasti, ker je bila žival lepe pasme. K sreči je bila zavarovana tudi živina.

× Una biechierata d'addio so priredili njega prijatelji v Pulju novemu glavnemu davkarju Thedrezu v slovo o njega odhodu na novo mesto v Gorico. Te biechie- rate se je udeležil tudi župan Rizzi. O tej priložnosti so nabrali tudi lepo svoto 32-96 K za »Zalego«.

Mi bi se za stvar ne menili dalje, ker nas bore malo brigajo pojedine puljskih pri- jateljev g. davkarja Thedreza. Ali imeno- vanje tega moža je preznačilno za veter, ki pihlja po naših primorskih pokrajinah. Za mesto v Gorici je kompetiral tudi neki Slo- veneec z veliko boljšo kvalifikacijo nego jo ima g. Thedrez. A niso ga imenovali baš zato, ker je narodnega mišljenja!! Potem pa so imenovali Thedreza, kateremu na čast prirejajo biechierate najbolj prononeirani Ita- lijani in kateremu na čast nabirajo tudi za Lego Nazionale, torej za društvo, v katerega znamenju se vrši uničevalni boj proti Slo- veneem...! Slovenec ne sme biti rojen in če je, se je že diskvalificiral za viša urad- niška mesta: če pa Italijan... da, da, to je potem vse drugače.

Vesti iz Kranjske.

* Bivši režiser slovenskega gledališča v Ljubljani, gosp. Rudolf Inemann, se poslavlja od ljubljanskega občin- stva na iskren, prirčen način s poslanim v »Slov. Narodu«. Namerjal je prirediti po- sebnost predstavo v slovo, a ker odpotuje že jutri, mu ni bilo mogoče storiti tega. Kdor je imel priliko osebno poznati gospoda Inemann ter opazovati njegovo delovanje v gledališču in zunaj gledališča v raznih dru- štvih, ta bo umel, koliko izgubi z njim Ljub- ljana in sosebno slovenska dramatična umet- nost. Njegova iskrena, odkritosrčna ljubezen do slovenskega naroda in njegovo neumorno, ljubeznivo sodelovanje za slovensko umetnost, katero je posebno kazal tudi kot ud sloven- skega umetniškega društva v Ljubljani je bilo občudovanja vredno ter mu je pridobilo naj- toplejše simpatije ljubljanskega občinstva. Vsa čast umetniku, sinu bratskega nam naroda češkega!

* Zdaljšanje uradnih ur. Poštni in brzojavni urad v Krškem na Kranjskem službuje od 15. julija do 20. avgusta t. l. ves dan.

* Na uravnavi Mirne dela 40 pri- siljencev in 35 domačih delavcev. Vsled de- ževja in globoke struge napreduje delo le počasi.

* Osebna vest. Šef generalnega štaba fem. baron Beck je prišel v soboto na Bled in misli tam dlje časa ostati.

* Tenorist gosp. Fr. Bučar je, kakor poročajo iz zanesljivega vira »Sloven- skemu Narodu«, angaževan za dobo petih let na dunajsko dvorno opero in so vse nasprotne vesti neresniče. Veseli nas tako lepa umet- niška karijera umetnika-rojaka.

* Umrl je nenadoma v soboto popo- ludne g. Martin Peruzzi, posestnik v Črni vasi, naroden mož, ki je barjanom često ko- ristil z nasveti in prošnjami za podpore o povodnih ali drugih nesrečah. Zadel ga je kap, ko se je peljal iz Ljubljane domov.

* Izpod Nanosa nam pišejo: Neki gospod v Trstu je poslal na pošto za gasilno društvo lepo svetico kron, kakor podporo za napravo gasilnega orodja na Razdrtem in na- slovil seveda nakaznico slovenski. Uradnik je pa vrnil nakaznico in denar z vprašanjem: kje je to? Razdrto? Gospod ni hotel imeti še več sitnosti in je napisal še: Präwald, — kaj bi pa rekel oni uradnik, ko bi videl sle- deči — samoslovenski naslov: Gospa N. N. Razdrto pri Postojini, Evropa. Inovi- tek nosi pečat pošte: Forest-City Pa. Torej iz središča Severne Amerike. Kakor kaže, bo treba tega gospoda poslati v Severno Ame- riko učiti se geografije slovenskih dežel.

Seveda se zaradi tega Razdrto še ni po- drlo in se tudi ne podere niti dotlej, ko ta- kih poštnih uradnikov že davno ne bo več. Prašamo pa samo: ali ste Vi zastran nas, ali mi zastran Vas? Kaj?

Vesti iz Štajerske.

— Bela zastava na sodišču v Šoštanju. Ves predminoli teden od nedelje do nedelje je visela s poslopja okrajnega so- dišča v Šoštanju bela zastava v znamenje, da ni nobenega jetnika.

— Lepe razmere v konjiški okrajni hranilnici. V konjiškem okr. zastopu imajo Nemci večino, daš okraj šteje 21.415 Slovencev in samo 1245 Nemcev. Ni- li silna umetnost to, ako so iz take manjšine napravili večino in postavili isto na čelo res- nični ogromni večini? Vsled te »umetnosti« imajo Nemci tudi vodstvo v okrajni hranil- nici, za katero pa jamči seveda skoraj izključno slovensko prebivalstvo. Sedaj pa se je raz- glasilo, da so o reviziji našli 20.000 kron pri- manjkaja. Kdo povrne denar? Komisar Zoff je bil dostikrat opozorjen na nepravilnost, da Slovenci nimajo v hranilnici zastopstva ne kontrole. Ali so to divne razmere?!

— »Slovenskega Gospodarja« zadnja številka je bila zaplenjena radi kratke notice, v kateri je poročal, da ptujskega Šta- jarca razširja trgovce Karol Špink. Zares lepo gospodari državno pravišništvo na Šta- jerskem s slovenskimi časniki. »Domovino« v Celju plenijo bogve kolikokrat v letu.

Vesti iz Koroške.

Celovška deželna vlada je do- bila naročilo izvršiti revizijo trase za nor- malnotirno glavno železnico prve vrste iz Ce- loveca skozi Karavanke do Jesenice na Go- renjskem.

Šolstvo na Koroškem. Leta 1899. je bilo na Koroškem 365 ljudskih šol in sicer 278 nemških, 83 utrakvističnih (?) in cele 3 slovenske.

Razne vesti.

Ruski poslanik v Peking. Mihajl pl. Giers, ki danes bržčas ni več med živimi, je bil svojedobno tudi v Ljubljani poznan in priljubljen. Kakor strasten in izvrsten lovec je s svojim prijateljem, grofom Turjaškim često lovil na ljubljanskem barju. Tedaj se mu pač ni sanjalo, da kdaj kakor zastopnik najmo- gočnejše države tako žalostno završi svoje življenje v kitajski rezidenici.

(»Slov. Narod«)

Prof. I. Vlad. Hraskey je izvoljen rektor- jem češke tehnike v Pragi.

Jan Kubelik. Češki vijolonist Jan Kube- lik, ki si je v tako kratkem času stekel evropsko slavo, koncertira sedaj v Londonu, kjer s svojo čudovito tehniko vzbuja obče začudenje. Dne 7. t. m. o ga povabili v grad Windsor, kjer je pred kraljico Vikto- rijo in vsem dvorom igral šest piec z naj- večjim vspehom. Kubelik je prejel od kra- ljice dragocen časten dar.

Loterijske številke izrebane dne 7. julija:

Dunaj	32	45	77	3	55
Gradec	57	77	58	69	39

Brzojavna poročila.

Poroka princezinje Lujze Cumber- landske.

GMUNDEN 10. (K. B.) Ukljub dežju je bila sinoči bakljada, katere se je udeležilo 38 društev in 1550 svetilcev.

GMUNDEN 10. (K. B.) Včerajšnje so- areje pri vojvodi Cumberlandskem so se ude- ležili vsi knezi. Soareja je bila sijajna. Po bakljadi sta novoporočenca sprejela predsed- niki vseh društev. Župan Wolfgruber je imel govor. Svečanost je minola še le o po- lunoci. Na ulicah in cestah se je trla nešteta množica. Miru niso kalili nikjer. Cesar je odlikoval dostojanstvenike rodbine Cumber- land z redi. Namestnik gornjeavstrijski in okrajni glavar gmundenski sta dobila baden- ske ređe. Vreme je neprijetno mrzlo.

GMUNDEN 10. (K. B.) Ob 10. uri predpoludne se je vršila v gradu Cumber- land civilna poroka. Posredoval je badenski rodbinski minister Brauer. Navzoči so bili roditelji novoporočencev in sicer oče in mati neveste ter mati ženinova, nadalje veliki vojvoda Badenski s soprogo. Ob 10. uri pred- poludne se je pripeljal cesar Fran Josip v spremstvu nadvojvodinje Marije Valerieje, nadvojvode Frana Salvatorja in nadvojvo- dinje Elizabete. Občinstvo je cesarja živahno pozdravljalo.

Sklepi konference v Haagu.

BUKAREŠTA 9. (K. B.) Uradni list priobčuje ratifikacijo sklepov mirovne konfe- rence v Haagu.

Prince Neapeljski pri sultanu.

CARIGRAD 9. (K. B.) Sultan je v vče- rajšnji avdijenci sprejel princea Neapeljskega in njegovo soprogo.

Iz italijanskega parlamenta.

RIM 9. (K. B.) Kralj je sprejel danes predsedništvu in odposlanstvu senata in ko- more, ki sta mu izročili odgovor na prestolni govor. Kralj je o tej priliki izrazil svojo ve- liko zadovoljnost, da je vzpostavljen parlamen- tarni mir; v izvrševanju politične svobode, zlasti kar se tiče parlamentarne tribune, je in bo vedno moč naših institucij. Dežela kakor naša, tako bogata kulturnih zakladov in zgodovinskih spominov ima pravico in dolžnost, da teži ne le za blagostanjem, ampak tudi za veličino. Lahko zremo v prihodnost z velikimi nadami in z zaupanjem. Kraljev odgovor so živahno odobraval v senatu in v zbornici.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 9. (K. B.) Večerni listi jav- ljajo dne 6. t. m. iz Tientsina: Kitajci so zjutraj poskusili zopet hud napad. Zavezniki so odgovarjali s tremi 12-funtniki z vojne ladije »Terible« ter so prisilili Kitajce, da so se umaknili po sedemurnem boju.

LONDON 9. (K. B.) Kakor javljajo listu »Times« dne 5. t. m. iz Shanghaia, so ta dan plačali vse zapadle obresti pekinskega posojila.

KIEL 9. (K. B.) Danes predpoludne je v prisotnosti cesarja Viljelma in princea Hen- rika Pruskega vzhodno-azijsko oklopno bro- dovje odplovalo proti Kitaju.

LONDON 9. (K. B.) Glasom poročila Bruceja iz Takua od dne 7. t. m. je opravi- čena nada, da bo prince Tsing s svojo voj- sko mogel braniti poslanstva v Pekingi proti princu Tuannu, njegovi vojski in bok- serjem.

BRUSELJ 9. (K. B.) »Agence Havas« javlja: Vest, ki je prispela danes iz Shan- ghaia, pravi, da so glasom kitajskih listov prispela čete princea Tsinga v Peking, da va- rujejo tamošnje Evropejce proti ustašem; prinesle so jim tudi živil.

DUNAJ 9. (K. B.) Glasom brzojavke z »Zentes«, so dosedaj izkrcali 20.000 mož tujih čet; iste stojijo med Tientsinom in Takuom. Cesarica je zapustila Peking.

YOKOHAMA 9. (K. B.) »Reuter« jav- lja: Vlada je sklenila, da nemudoma poviša svojo moč na Kitajskem na 23.000 mož in 5000 konjev. Izdane so stroge naredbe, da bi se ne izvedelo ničesar o vojnih pripravah Japonske na kopnem in na morju. Listi iz- javljajo, da bi bila kriva tudi Japonska, ako bi morali poginiti tujei v Pekingi. Oddelek ranjenih Nemcev in Angležev je prispel semkaj.

LONDON 9. (K. B.) List »Times« je izvedel iz zasebnega vira iz Kantona, da je Li-Hung-Čang pozval kitajskega poslanika v Londonu, naj dela na to, da se Angleži spo- razume z Združenimi državami; obe vladi naj pozoveta Japonsko, da ista skupno z Anglijo in Ameriko vzdrži kitajsko cesarstvo ter postavi močno vlado. Vse tri vlade naj se pa obrnejo za podporo do vseh ostalih velevladi.

LONDON 9. (K. B.) Glasom vesti v »Daily Mail« iz Shanghaia včerajšnjega dne so Nemci, ko so Kitajci začeli napadati tujece v Pekingi, zasedli mestna vrata Tsien-mieng, dočim se je prince Čang, ki je nasproten bokserjem, polastil ostalih treh vrat. Nastal je vroč boj, v katerem je padlo 2000 Kitaj- cev in 5000 bokserjev. Nemci da so se vedli izborni: očistili so s svojima velikima to- poma ozke ulice. Scl, ki je zapustil Peking dne 3. t. m., zagotavlja, da imajo v poslan- stvih dovolj živil.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 10. (K. B.) Glasom vesti Reuterjeve poslovnice iz Capstadta sta se izrazila Blignant in Diggoon, naj bi se po- dala odposlanstvo vplivnih dostojanstvenikov k predsedniku Steijnu, ki bi ga naj prego- vorilo, naj se uda.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

I. občni del.

(Dalje.)

Tretji oddelek.

Trgovci in trgovinski posli v luči trgo- vinskega zakona.

Trgovina si je ustvarila posebno trgo- vinsko pravo, ki je zabeleženo v trgovin- skem zakoniku. Razume se samo po sebi, da mora trgovec dobro poznati odredbe tega zakona. V slučajih pa, za katere v tr- govinskem zakonu ne najdemo odredb, pri- dejo v upoštevanje trgovinske navade in običaji dotičnega kraja. Še le v tretji vrsti veljajo določbe občega državlanskega zakona.

Trgovinski zakon razlaga pred vsem, katera dela je smatrati za trgovske posle; glasom tega zakona so trgovci osebe, ki se redno in navadno bavijo s trgovino. Vsled tega se trgovinski zakon lahko uporablja tudi za ljudi, ki prav za prav ne pripadajo trgo- vskemu stanu, katerim pa je trgovina redni opravke, kakor so n. pr. kavarnarji.

Trgovska dela lahko delimo v dve ve- liki skupini. V prvo skupino spadajo opravki, ki so sami po sebi vsak za-se trgovski posli (absolutni ali objektivni posli), torej ne samo po osebi, ki jih vrši. Taka dela so: 1. kupo- vanje ali nabavljanje blaga in drugih pre- mišnin, delu državnih in drugih vrednost- nih papirjev z namenom, da jih dotičnik proda dalje. O tem je vse jedno, ali se dotična stvar proda dalje v prvotnem stanju ali pa prenarejena in izpremenjena po obliki in vrednosti. 2. Sprejemanje obveznosti za do- bavo in dajanje predmetov, označenih pod točko 1. in nabavljanje istih v to svrhu. (Prodaja blaga ali drugih predmetov v na- prej. Prodaja nečesa, česar še nimamo, kar moramo še le nabaviti, da zamoremo izvršiti prevzeto obveznost t. j. dati drugim dotične reči.) 3. Zavarovanje proti premiji. 4. Prevoz blaga in potnikov po kopnem in po vodi.

Tej vrsti trgovskih poslov pripadajo tudi vsi opravki na borzi in posli v javnih skladiščih za blago.

V drugo veliko skupino spadajo vsi posli, ki postanejo trgovski posli še le po stalnem delu dotičnih oseb (relativni ali subjektivni trgovski opravki). Taka dela so: 1. Sprejemanje premičnin v izdelovanje in predelovanje za račun tretjih oseb, ako do- tično delo ne spada v obseg rokodelstva; 2. bančni in menjaški posli; 3. poslovanje ko- misijonarjev, spediterjev in prevoznikov (posli zavodov za prevoz oseb); 4. posredovanje in sklepanje trgovskih poslov za račun drugih oseb (o senzalih in mešetarjih tu ni govora); 5. založniška in druga dela knjigarske in umetniške trgovine, in tiskarska dela, v ko- likor ne spadajo v rokodelstvo. (Pride še.)

Pozor na ta užig na zamašku !!!

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Plazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obu- vala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 26. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčearne.

H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčearno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčic v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in naveden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčearna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčearno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pecivo za vsakovrstne praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji. Trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajalščiki Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene m. ke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za množične naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 14 (zadej c. kr. deželne sodnje.)

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izbornu zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplato (Schuhobertheil) tvorniško zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za čevlarje, sedlarje, knjigoveze, itd. ter glavno zalogo voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima trdka Ivan Drufovka Gorica Travnik 5 Filijalki v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in franco naročila točna.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolice za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemam vsakovrstnih naročil v svojo stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Zaloga vina

v ulici Valdirivo št. 11.

Razprodaja istrsko vino prve vrste po **36 nč. l.** za domačo rabo po **32 nč. l.** Samo do 24. avgusta 1900.

Odda se

v najem za poletni čas, posebno primerno za letoviščarje 2 sobi s kuhinjo. Več se poizve pri gospodu Ivanu Bubničju v Slivjem pošta Materija.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji ki je mehko kalijsko mlo rastopljivo v mrzli vodi je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in cvetljicah. Navodilo za rabo »Agricola« pošilja franko **Tovarna mila F. Fenderl & Co. TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.** ZASTOP IN ZALOGA na Gorškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

Gimnazijski konvikt

Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.

Polletna penzija 280 kron.

Javni višji gimnazij.

Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno skušnjo: 15. julij in 17. september.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljenim okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začetni in polagamo na polovicovsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljša nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva krideljujoča in krepčujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavajo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih helih izvirnih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kath einer«.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nč., po pošti 6 nvč. več.

Varile! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položenno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja »pri črnem orlu«

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakanje pošto razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očne bolezni

ulica Valdirivo št. 3, 1. nadst. Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8^{3/4} zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4—5 popoldne.

BALONČKI S SVETILNICAMI

v narodnih in cesarskih barvah in bengalične luči, prodaja po najnižjih cenah trgovina s papirjem

LEONARD HORBER

TRST — ulica delle Torri — TRST.

Narodna šivilja

Za izdelovanje ženskih oblek vsake vrste, kakor tudi perila, se priporoča slovenskim krogom, vdana

Gombač Ivanka

Ulica Boschetto št. 1. IV. nadstr.

Nikaka skrivnost ni več,

da si napravi vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najlažje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 86 kr.; Slivovec, Rum, Češnjavec, Alas, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštne nakaznice; po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina

TRST — Via Belvedere št. 23. — TRST

Hruške

in drugo sadje se kupuje na javni tehtnici (Pesa pubblica)

Via Torrente št. 32.

Tam je za vinogradnike tudi zaloga žvepla in modre galice

Spoštovanjem
Alojzij Grebenc.

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popoldne. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 ^{1/4} %	30-dnevni odkaz 2 ^{1/4} %
30- " " 3 ^{1/4} %	3-mesečni " 2 ^{1/4} %
	6- " " 2 ^{1/4} %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih obnavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2^{1/2} % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1⁰⁰ provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.